

פרסום עיתי, עורך: ד"ר רז צימט

הנשיא אחמדינז'אד סופג ביקורת בעקבות תגובתו למות הוגו צ'אבס

דברי ההספד של הנשיא אחמדינז'אד לנשיא ונצואלה, הוגו צ'אבס, והכרזתו על יום אבל לאומי באיראן בעקבות מותו עוררו ביקורת חריפה מצד מבקריו הפוליטיים ואנשי דת. באיגרת תנחומים שפרסם הנשיא כינה אחמדינז'אד את צ'אבס בתואר "חלל" (שהיד) וציין, כי צ'אבס צפוי לשוב ביום הגאולה לצדם של המהדי (האמאם הנעלם) וישו. דרשן תפילות יום השישי בטהראן, איתאללה אחמד ח'אתמי, מתח ביקורת על דברי הנשיא ואמר, כי היה ראוי שהנשיא יסתפק במסר דיפלומטי ולא יעסוק בענייני אמונה. אמצעי תקשורת המזוהים עם מבקרי הנשיא מתחו, אף הם, ביקורת על דברי ההספד ועל הכרזת יום אבל לאומי בעקבות מות צ'אבס. לביקורת זו הצטרפו גולשים ברשת, שערכו השוואה בין תגובת הנשיא למות צ'אבס לתגובות הצוננות מצד הממשלה לאירועים טרגיים שפקדו לאחרונה את איראן. במקביל לביקורת על תגובת הנשיא למות צ'אבס פרסם האתר באזתאב מאמר פרשנות חריף, אשר ערך השוואה בין צ'אבס לאחמדינז'אד וטען, כי בניגוד לנשיא ונצואלה, שניצל את הכנסות ארצו מנפט על מנת לשפר את מצבם הכלכלי של אזרחיו, אחמדינז'אד הפך את אזרחי ארצו לעניים יותר ולרעבים יותר.

דברי ההספד של הנשיא אחמדינז'אד להוגו צ'אבס, שהלך לעולמו ביום שלישי (5 במרץ 2013), והכרזתו על יום אבל לאומי באיראן לרגל מותו עוררו ביקורת חריפה מצד מבקריו הפוליטיים ואנשי דת.

באיגרת תנחומים, ששלח הנשיא לסגנו של צ'אבס, ניקולס מדורו, הביע אחמדינז'אד את תנחומיו על מות צ'אבס ותיאר אותו כאדם מאמין, רודף צדק ומהפכן, שהיה מחויב לערכים אנושיים ושמיימיים והלך בדרכם של הנביאים. הוא כינה את נשיא ונצואלה בתואר "חלל" (שהיד) שנפל בדרכו לשרת את עמו ולשמר את הערכים האנושיים והמהפכניים. אחמדינז'אד כתב, כי צ'אבס ממשיך לחיות כל עוד הצדק, האהבה, החירות, האמונה והאנושיות ממשיכים להתקיים. בסיום מכתבו כתב נשיא איראן, כי אין לו ספק שצ'אבס ישוב ביום הגאולה ויפיע לצדם של המהדי (האמאם הנעלם), ישו ויתר "ישרי הדרך" ויסייע בכינון שלום, צדק ושלמות. הנשיא התייחס למותו של צ'אבס גם בפתח ישיבת הממשלה, שנערכה ב-6 במרץ, וכינה את נשיא ונצואלה "אדם מאמין" ו"מהפכן" שפעל ברוח הבסיג' ומפלגת האל.

דברי ההספד שנשא אחמדינז'אד לבעל בריתו עוררו ביקורת חריפה בממסד הדתי ובקרב מבקריו הפוליטיים. דרשן תפילות יום השישי בטהראן, איתאללה אחמד ח'אתמי (Ayatollah Ahmad Khatami), אמר בתום כינוס מועצת המומחים שהסתיים ב-6 במרץ 2013, כי הנשיא הפריז בדברי ההספד שלו. ח'אתמי ציין, כי היה ראוי שהנשיא יסתפק במסר דיפלומטי ולא יתערב בענייני אמונה. טבעי הדבר שהנשיא יפרסם איגרת תנחומים, אמר איש הדת הבכיר, אך לא היה זה נכון שהוא יעסוק במכתבו בעניינים הקשורים לאמונה דתית. ח'אתמי הוסיף, כי הנשיא היה מודע היטב לכך, שהמסר שלו יעורר תגובות חריפות בקרב אנשי הדת וכי עליו להימנע מצעדים היוצרים מתיחות (ח'בר אונליין, 6 במרץ 2013).

איש הדת חג'ת אלאסלאם ס'יד מהדי טבאטבא'י (Hojjat-ul-Islam Seyyed Mehdi Tabataba'i) מתח, אף הוא, ביקורת על הנשיא בעקבות דברי ההספד והכרזתו על יום אבל לאומי באיראן. דברי הנשיא בנוגע לשובו הצפוי של צ'אבס לצד המשיח וישו בבוא הגאולה אינם עולים בקנה אחד עם ההלכה האסלאמית, אמר טבאטבא'י, והיה עדיף אילו הנשיא היה מסתפק באומרו, שצ'אבס צעד בדרכו של ישו וחי בהתאם לדרכו. גם ההכרזה על יום אבל לאומי הייתה, לדבריו, טעות וצעד קיצוני אף על-פי שצ'אבס היה ידיד ובעל ברית של איראן שנאבק נגד האימפריאליזם (היומן אבתכאר, 7 במרץ 2013).

גם אמצעי תקשורת המזוהים עם מבקר הנשיא מתחו ביקורת על דברי ההספד שנשא ועל הכרזת יום אבל לאומי בעקבות מות צ'אבס. האתר עזרי-איראן (Asr-e Iran) טען, כי דברי ההספד מהווים פגיעה באמונה השיעית. פרסום הודעת אבל מטעם הנשיא הייתה ראויה ואף נדרשת לנוכח היחסים הידידותיים בין איראן לוונצואלה, נכתב במאמר פרשנות שפרסם האתר. התייחסותו לנושאי אמונה ראויה, עם זאת, לביקורת. הנשיא יכול היה להספיד את בן-בריתו אך לא הייתה לו כל זכות לסחור באמונות השיעיות ולהתייחס לשובו העתידי של צ'אבס בלזווית המהדי. לנשיא אין כל סמכות רוחנית המאפשרת לו לקבוע, שצ'אבס ישוב לאחר מותו. הוא רק נשיא הנושא משרה פוליטית בלבד. סחר

באמונות דתיות בשל מותו של נשיא באמריקה הלטינית, שלא היה כלל דתי, אינה מקובלת ולא ניתן לסבול זאת (עצרי- איראן, 6 במרץ 2013).

האתר תאבנאק הגדיר את החלטת הממשלה להכריז על יום אבל לאומי כתמוהה, במיוחד לנוכח העובדה שהממשלה לא מצאה לנכון להכריז על יום אבל לאומי בעקבות אירועים טרגיים, שהתרחשו באיראן בחודשים האחרונים. לאחר רעידת האדמה, שהתרחשה לפני מספר חודשים באזרביג'אן, הכריזה הממשלה על יום אבל באיחור של יממה ורק במחוז אזרביג'אן המזרחית. יום אבל לא הוכרז לאחר אסון תאונת הדרכים באוטובוס, שהתרחש באוקטובר האחרון בדרום-מערב איראן והביא למותן של 26 תלמידות, לאחר מותם של אנשי דת בכירים, לאחר התרסקותו של מטוס נוסעים באורומיה (Orumiyeh) או בעקבות מותן של עשרות תלמידות בשריפה, שפרצה בכפר שין אבאד שבמחוז אזרביג'אן המערבית בדצמבר האחרון. לא ברור, איפוא, מדוע הכריזה הממשלה על יום אבל לאומי דווקא לאחר מותו של נשיא ונצואלה (תאבנאק, 6 במרץ 2013).

פרסום דברי הנשיא וההכרזה על יום אבל לאומי עוררו תגובות גם מצד גולשים ברשת. חלק מהגולשים הצדיקו את תגובת אחמדינז'אד למות צ'אבס לנוכח הקשרים המיוחדים בין איראן לונצואלה. אזרחים רבים אחרים הביעו, לעומתם, את מורת רוחם מתגובת הממשלה, במיוחד לנוכח תגובתה הצוננת לאירועים מצערים שהתרחשו בחודשים האחרונים באיראן.

כמה גולשים התייחסו לרעידת האדמה באזרביג'אן שלא הביאה אפילו להפסקת השידורים הרגילים בטלוויזיה הממלכתית. אחד הגולשים טען, שתגובת הנשיא מעידה על כך שאזרחי איראן נמצאים בעדיפות האחרונה ואילו אזרח אחר ציין, כי היה עדיף אילו הנשיא היה מטפל בבעיות האזרחים במקום להכריז על יום אבל לאומי. גולש נוסף טען, כי התייחסות הנשיא לצ'אבס כאל חבר בסיג' פגעה בכבודם של כלל חברי הבסיג', ובכללם ההרוגים, הנכים והנעדרים. הוא תהה, כיצד ניתן להשוות אדם, שהצטלם לצד נשים חשופות, לחבר בסיג' (תאבנאק, 6 במרץ 2013).

" לפני הפיכתו לחבר בסיג' ואחרי הפיכתו לחבר בסיג", מתוך:

http://iranutopia51.blogspot.ca/2013/03/blog-post_6.html

בשנים האחרונות התייחס הנשיא אחמדינז'אד לצ'אבס במספר הזדמנויות כאל אדם דתי ומאמין. הוא הגדיר לא אחת את ידידו מוונצואלה כ"עובד האלוהים ומשרת העם" ותיאר את העמים באיראן ובוונצואלה כשני עמים הפועלים על בסיס אחדות ו"הסתמכות על האל".

במהלך ביקור, שקיים הנשיא צ'אבס באיראן בספטמבר 2009, אף אירח אותו הנשיא אחמדינז'אד בקבר האמאם רזא במשהד. ביקור צ'אבס באתר הקדוש לשיעים עורר ביקורת חריפה באיראן, כיוון שהכניסה לאתר זה נחשבת אסורה עבור לא-מוסלמים. האתר פרארו (Fararu) פרסם בעקבות הביקור מאמר חריף תחת הכותרת: "האם צ'אבס הפך מוסלמי?". במאמר נכתב, כי אף על-פי שהנוצרים והמוסלמים מאמינים באותו אל, אין בכך כדי להצדיק ביקור של נשיא קומוניסטי ונוצרי בקבר האמאם רזא (פרארו, 7 בספטמבר, 2009). כמה מאנשי הדת הבכירים באיראן הביעו, אף הם, הסתייגות מביקור צ'אבס בקבר האמאם השמיני.

במקביל לביקורת על תגובת הנשיא למות צ'אבס פרסם האתר באזתאב מאמר פרשנות חריף כנגד אחמדינז'אד תחת הכותרת: "הלוואי שאחמדינז'אד היה לפחות כמו צ'אבס". במאמר נכתב, כי אף על-פי שקיים דמיון לכאורה בין הפופוליזם של צ'אבס לעממיות של אחמדינז'אד, הרי שלמעשה קיים הבדל משמעותי ביניהם והבדל זה ניכר היטב במידת האהדה הציבורית לה זכו שני הנשיאים.

הנשיא צ'אבס זכה בתמיכת המוני השכבות החלשות בארצו מכיוון שהצליח לנצל את הכנסות ארצו מנפט לטובת אזרחיו. הוא שיפר את רווחתם, הגדיל את הכנסותיהם וזכה בעקבות כך לתמיכת דעת הקהל בוונצואלה ואף הצליח להיבחר בבחירות חופשיות לתקופת כהונה שלישית למרות מחלתו. אחמדינז'אד, לעומתו, לא שיפר את מצבם של אזרחי ארצו. אף על-פי שהכנסות איראן מנפט עלו במידה דומה לזו של ונצואלה, הכנסות אלה זרמו לכיסיהם של מעטים ואחמדינז'אד לא נהנה, לפיכך, מהתמיכה העממית לה זכה צ'אבס. הרעבים באיראן הפכו לרעבים יותר והעניים הפכו לעניים יותר (באזתאב, 6 במרץ 2013).